ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

ԵՊՀ իրավագիտության ֆակուլտետի ասպիրանտների և հայցորդների նստաշրջանի նյութերի ժողովածու

2(2) 2018

Երևան
2019

Հրատարակության է երաշխավորել Երևանի պետական համալսարանի գիտական խորհուրդը

Գլխավոր խմբագիր՝
իրավ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր,
ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս Գ. Ս. Ղազինյան

Խմբագրակազմ՝
իրավ. գիտ. դոկտոր,
պրոֆեսոր Ա. Հ. Գաբուզյան
իրավ. գիտ. դոկտոր,
պրոֆեսոր Ս. Ա. Դիլբանդյան
իրավ. գիտ. դոկտոր,
պրոֆեսոր Գ. Բ. Դանիելյան
իրավ. գիտ. դոկտոր,
պրոֆեսոր Ա. Մ. Հայկյանց
իրավ. գիտ. դոկտոր,
պրոֆեսոր Ա. Գ. Վաղարշյան
իրավ. գիտ. դոկտոր,
պրոֆեսոր Վ. Դ. Ավետիսյան
իրավ. գիտ. դոկտոր,
պրոֆեսոր Վ. Վ. Ստեփանյան
իրավ. գիտ. թեկնածու,
դոցենտ Կ. Ա. Գևորգյան
իրավ. գիտ. թեկնածու,
դոցենտ Ս. Գ. Մեղրյան

Հիմնադիր և հրատարակիչ՝
Երևանի պետական
համալսարան

Խմբագրության հասցեն՝ ՀՀ,
0025, Երևան, Ալեք
Մանուկյան 1, ԵՊՀ
իրավագիտության
ֆակուլտետ
Հեռ.՝ 060-71-02-43

Էլ. կայք՝ publications.ysu.am
publishing.ysu.am

Խմբագրությունը կարող է
հրապարակել նյութեր՝
համամիտ չլինելով
հեղինակների
տեսակետներին:

e-mail: law@ysu.am
Տպագրական 26,25 մամուլ:

Տպաքանակը՝ 100
Հանձնված է շարվածքի՝
15.01.2019
Հանձնված է տպագրության՝
02.05.2019

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Գևորգ Վիրաբյան

ՊՐԵԶՈՒՄՊՑԻԱՆԵՐԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐԸ 7

Ռոզա Աբաջյան

«ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ԴԵՄՈԿՐԱՏԻԱՅԻ» ՀԱՅԵՑԱԿԱՐԳԸ ԵՎ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՐԴԱԻՇԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՁԵՎԵՐԻ ՀԻՄՆԱՀԱՐՑԸ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ԱՌԱՋԻՆ ՍԵՐՆԴԻ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ (1918-1926 ԹԹ.).....42

Տաթևիկ Նահապետյան

ԴԻՄՈՒՄԸ ՈՐՊԵՍ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՎԱՐՈՒՅԹԻ ՀԱՐՈՒՑՄԱՆ ՀԻՄՔ 52

Սոսե Բարսեղյան

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹՅԱՆ՝ ՄԱՐԴՈՒ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐՈՎ ԵՎ ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՎ ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿՎԱԾՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՆՑՔԱՅԻՆ ՈՐՈՇ ՀԱՐՑԱԴՐՈՒՄՆԵՐ.....63

Արմինե Դանիելյան

ՎԱՐՉԱՐԱՐՈՒԹՅԱՄԲ ՊԱՏՃԱՌՎԱԾ ՎՆԱՍԻ ՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ԱՐԴԻ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐԸ 77

Սոսի Ալեքսանյան

ՄԱՐԴՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆ ԱՐՑԱԽԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ԿՈՂՄԻՑ.....88

Քրիստինե Գաբուզյան

ՀԱՅՑԱՅԻՆ ՎԱՂԵՄՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ԷՈՒԹՅՈՒՆԸ.....101

Արթուր Վարդանյան

ԿՈՌՊԵՐԱՏԻՎԸ ՈՐՊԵՍ ԻՐԱՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱՆՁԻ ՅՈՒՐԱՀԱՏՈՒԿ ՏԵՍԱԿ.....122

Եվա Սաղոյան

ԶԲՈՍԱՇՐՋԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՏՈՒՑՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԲՆՈՒՅԹԸ 137

Ռուբինա Պետրոսյան

ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹՅՈՒՆԸ, ԽՆԱՄԱՏԱՐ ԸՆՏԱՆԻՔԸ ՈՐՊԵՍ ԱՌԱՆՑ ԾՆՈՂԱԿԱՆ ԽՆԱՄՔԻ ՄՆԱՑԱԾ ԵՐԵԽԱՆԵՐԻ ԽՆԱՄՔԻ ԵՎ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆՆ ՈՒՂՂՎԱԾ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏՆԵՐ (ԻՐԱՎԱՀԱՄԵՄԱՏԱԿԱՆ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ) 153

Սամինե Պետրոսյան

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲԱԺՆԱՅԻՆ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՆԵՐՔՈ ԳՏՆՎՈՂ ԳՈՒՅՔԻ ՏՆՕՐԻՆՈՒՄԸ 178

Աշխեն Սողոմոնյան

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ԼՈՒԾԱՐՄԱՆ ՀԻՄՔԵՐԸ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱԿԱՐԳՈՒՄԸ 192

Էդգար Կարապետյան

ԱՆՉԱՓԱՀԱՄՆԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ԿԱՏԱՐՎՈՂ ԲՌՆԻ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՆՑԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ, ՎԻՃԱԿԸ ԵՎ ՇԱՐԺԸՆԹԱՑԸ ՀՀ-ՈՒՄ 210

Նունե Հայրապետյան

ՄԵԴԻԱՑԻԱՅԻ (ՀԱՇՏԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ) ԻՐԱԿԱՆԱՑՈՒՄԸ ՈՐՊԵՍ ՊՐՈԲԱՑԻՈՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՈՐԾԱՌՈՒՅԹ.....222

Լիանա Եդիգարյան

ՊԱՏԻԺԸ ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆՈՐԵՆ ՉԿԻՐԱՌԵԼԻՍ ՍԱՀՄԱՆՎԱԾ ՓՈՐՁԱՇՐՋԱՆԻ ՎԵՐԱՑՄԱՆ ՀԻՄՔԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ՔՐԵԱԻՐԱՎԱԿԱՆ ՀԵՏԵՎԱՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՈՐՈՇ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ.....233

Ռոզա Աբրահամյան

ԱՆՉԱՓԱՀԱՍ ԴԱՏԱՊԱՐՏՅԱԼՆԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ԱԶԱՏԱԶՐԿՄԱՆ ԿԻՐԱՌՄԱՆ ՏԱՐԲԵՐԱԿՄԱՆ ԵՎ ԱՆՀԱՏԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՀԱՐՑԵՐԻ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄԸ.....247

Սրբուհի Գալյան

ԻՐԱՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱՆՁԱՆՑ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ԿԻՐԱՌՎՈՂ ՊԱՏԻԺՆԵՐԻ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ.....259

Տիգրան Ղազարյան

ՄԱՍՆԱՎՈՐ ՄԵՂԱԴՐԱՆՔԻ ԳՈՐԾԵՐՈՎ ՔՐԵԱԿԱՆ ՎԱՐՈՒՅԹ ՆԱԽԱՁԵՌՆԵԼՈՒ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐԸ.....269

Անի Դանիելյան

ՆԱԽՆԱԿԱՆ ԴԱՏԱԿԱՆ ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՐԿԱՅԻ ՀԻՄՆԱՀԱՐՑԵՐԸ ՀՀ ՔՐԵԱԿԱՆ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ.....293

Առնոլդ Վարդանյան

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԲՆՈՒՅԹԻ ՀԱՐԿԱԴՐԱՆՔԻ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ԿԻՐԱՌՄԱՆ ՎԱՐՈՒՅԹԻ ԱՌԱՆՁԻՆ ՏԵՍԱԿՆԵՐԻ ՏԱՐԲԵՐԱԿՄԱՆ ՀԻՄՆԱՀԱՐՑԵՐԸ.....310

Անի Չիլինգարյան

ՊԱՐՏԱՎՈՐԵՑՄԱՆ ԵՎ ՈՉ ԻՆՔՆՈՒՐՈՒՅՆ ՎԻՃԱՐԿՄԱՆ ՀԱՅՑԵՐԻ ՀԱՐԱԲԵՐԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ.....327

Լիլիթ Պետրոսյան

«EX OFFICIO» ՄԿԶԲՈՒՆՔԻ ԻՐԱՑՄԱՆ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՎԵՐԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ՓՈՒԼՈՒՄ.....340

Անի Միքայելյան

ԸՆԴԱՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐԻ ԽԱԽՏՄԱՆ ՀԵՏԵՎԱՆՔՆԵՐԸ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻ ՀԱՐՈՒՑՄԱՆ ՓՈՒԼՈՒՄ.....354

Տիգրան Դաղունց

ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐՈՒՄ ՕՏԱՐԵՐԿՐՅԱ ԱՆՁԱՆՑ ՀՈՂԱՅԻՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ԴԱՏԱԿԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇ ՀԱՐՑԵՐ 370

Տաթևիկ Սարուխանյան

ՀԱՇՏԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ՝ ՈՐՊԵՍ ՎԵՃԵՐԻ ԼՈՒԾՄԱՆ ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԱՅԻՆ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԻ ԷՈՒԹՅՈՒՆՆ ՈՒ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ 386

Գրիգոր Չոբանյան

ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԻՆՔՆԻՇԽԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ԳԼՈԲԱԼԻԶԱՑՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՒՄ 405

«EX OFFICIO» ՍԿԶԲՈՒՆՔԻ ԻՐԱՑՄԱՆ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՎԵՐԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ՓՈՒԼՈՒՄ

Լիլիթ Պետրոսյան[1]

Հայաստանի Հանրապետությունում վարչական դատավարության սկզբնավորումից ի վեր ընդունված վարչական դատավարության երկու օրենսգրքերով էլ ամրագրվեց վարչական դատավարության առանձնահատկություններն առավելագույնս ընդգծող «ex officio» (ի պաշտոնե) սկզբունքը:

ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգիրքը[2] (այսուհետ՝ Օրենսգիրք), ի տարբերություն ՀՀ վարչական դատավարության նախկին օրենսգրքի[3], որը «ex officio» սկզբունքի իրացումը վերապահել էր միայն վարչական դատարանին, այն նախատեսել է դատարանի համար, որն Օրենսգրքի իմաստով ներառում է ՀՀ վարչական դատարանը, ՀՀ վարչական վերաքննիչ դատարանը (այսուհետ՝ Վերաքննիչ դատարան), ինչպես նաև Վճռաբեկ դատարանը:

«Ex officio» սկզբունքը վարչական դատավարության առանցքային սկզբունքներից է, որն օժտում է դատարանին ակտիվ դերակատարությամբ՝ վերացնելու ֆիզիկական ու իրավաբանական անձանց նկատմամբ հանրային-իշխանական լիազորություններով օժտված սուբյեկտների ունեցած փաստացի առավելությունները և ապահովելու ֆիզիկական ու իրավաբանական անձանց իրավունքների արդյունավետ պաշտպանության միջոցի կենսագործումը այդ սկզբունքի բովանդակությունը կազմող գործողությունների իրականացման միջոցով[4]: Ընդ որում՝ այս սկզբունքի բովանդակությունը կազմող դատավարական գործողությունները չեն սահմանափակվում միայն գործի փաստական հանգամանքները պար-

---

[1] ԵՊՀ քաղաքացիական դատավարության ամբիոնի ասպիրանտ, գիտական ղեկավար՝ ի. գ. թ., դոց. Ս. Մեղրյան:

[2] Ընդունվել է 05.12.2013 թվականին: Տե՛ս ՀՀՊՏ 2013.12.28/73 (1013).1, հոդ. 1186.1:

[3] Ընդունվել է 28.11.2007 թվականին: Տե՛ս ՀՀՊՏ 2007.12.19/64 (588), հոդ. 1300:

[4] Տե՛ս **Анатольевна Ш.Е.,** К вопросу о роли суда при реализации принципа состязательности и равноправия сторон в административном судопроизводстве // Бизнес в законе, 2011, №1, էջ 111:

զելով, այլ ընդգրկում են դատավարական գործողությունների մի ամբողջ շրջանակ:

Վարչական դատարանի դատական ակտերը վերաքննության կարգով վերանայելու փուլում «ex officio» սկզբունքի իրացման առանձնահատկությունները բացահայտելու համար անհրաժեշտ է նախևառաջ քննարկել վարչական դատավարությունում վերաքննության տեսակին և վերանայման սահմաններին առնչվող հարցերը:

Դատավարագիտության մեջ վերաքննության տեսակները դասակարգվում են ոչ լրիվ և լրիվ վերաքննությունների: Դեռևս հռոմեական իրավունքում հայտնի լրիվ վերաքննությունը անվանվում էր նաև «նոր քննություն» (judicium novum): Վերաքննության այս տեսակը ենթադրում է առաջին ատյանի կողմից քննված վեճի կրկնակի քննություն, որի ընթացքում գործին մասնակցող անձինք կարող են նոր ապացույցներ ներկայացնել, հայտնել նոր դիրքորոշում, իսկ վերաքննիչ դատարանը կաշկանդված չէ առաջին ատյանի դատարանի քննության արդյունքներով[1]: Ինչպես նշում է ռուս դատավարագետ Տ. Մ. Յաբլոչկովը, լրիվ վերաքննության նպատակը կողմերի թույլ տված սխալներն ուղղելն է[2]: Ե. Ա. Բորիսովայի կարծիքով՝ լրիվ վերաքննության դեպքում գործը ենթակա է օբյեկտիվ վերանայման, քանի որ ստուգվում է գործով հաստատված փաստական հանգամանքների համապատասխանությունը իրականությանը[3]: Լրիվ վերաքննությանը բնորոշ է նաև վերաքննիչ դատարանի կողմից հաստատված փաստերի հիման վրա նոր դատական ակտի կայացման հնարավորությունը[4]: Իրավաբանական

---

[1] Տե՛ս **Котлярова В.В.,** Полная и неполная апелляции в цивилистическом и судебном административном процессах //Lex Russica, 2018, № 6 (139), էջ 64:

[2] Տե՛ս **Яблочков Т.М.,** Учебник русского гражданского судопроизводства. 2-е изд., доп., Ярославль, Книгоиздательство Т. К. Гассанова, 1912, էջ 219:

[3] Տե՛ս **Борисова Е.А.,** Проверка судебных актов по гражданским делам, М., «Городец», 2005, էջ 157:

[4] Տե՛ս **Борисова Е.А.,** Апелляция, кассация, надзор по гражданским делам, М., «Норма», 2013, էջ 143:

գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Վ. Հովհաննիսյանի կողմից առանձնացվել են լրիվ վերաքննության հետևյալ հատկանիշները[1].

1) Վերաքննիչ դատարանը կաշկանդված չէ վերաքննիչ բողոքով և գործում եղած, ինչպես նաև լրացուցիչ ներկայացված ապացույցներով կրկին քննում է գործը.

2) Վերաքննիչ դատարանն ընդունում է գործին մասնակցող անձանց ներկայացրած լրացուցիչ ապացույցները.

3) Վերաքննիչ դատարանը գործը կրկին քննող դատարան է.

4) Վերաքննիչ դատարանը գործի կրկնակի քննության արդյունքներով կայացնում է վճիռ, որտեղ նշվում են նաև գործի՝ վերաքննիչ դատարանի կողմից պարզված հանգամանքները, ապացույցները, որոնց վրա հիմնված էին այդ հանգամանքների մասին վերաքննիչ դատարանի հետևությունները և փաստարկները, որոնցով վերաքննիչ դատարանը մերժում էր այս կամ այն ապացույցը, ինչպես նաև այն օրենքները, ՀՀ միջազգային պայմանագրերը և այլ իրավական ակտեր, որոնցով ղեկավարվել էր դատարանը վճիռ կայացնելիս:

Ոչ լրիվ վերաքննության դեպքում կողմերը չեն կարող վկայակոչել նոր փաստեր կամ ներկայացնել նոր ապացույցներ: Ոչ լրիվ վերաքննության օբյեկտը ստորադաս դատարանի կողմից կայացված դատական ակտն է, այլ ոչ թե գործն ընդհանրապես, հետևաբար եթե ստորադաս դատարանը որևէ պահանջով վերջնական եզրահանգում չի կատարել, վերաքննության օբյեկտը բացակայում է[2]: Ինչպես նշում է Ե. Ա. Բորիսովան, եթե լրիվ վերաքննության նպատակը առաջին ատյանի կողմից իրականացված քննության «կատարելագործումն է», ապա ոչ լրիվ վերաքննության նպատակը ա-

---

[1] Տե՛ս **Հովհաննիսյան Վ.,** Վերաքննիչ դատարանի սահմանադրաիրավական կարգավիճակի հստակեցումը և վերաքննության տեսակի օբյեկտային սահմանների հիմնախնդիրները Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական դատավարությունում, «ԵՊՀ իրավագիտության ֆակուլտետի պրոֆեսորադասախոսական կազմի գիտաժողովի նյութերի ժողովածու» (գլխ. խմբագիր՝ Գ. Ս. Ղազինյան), Երևան, ԵՊՀ հրատ., 2016, էջ 167-185:

[2] Տե՛ս ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի՝ թիվ ԵԱԴԴ/0976/02/08 քաղաքացիական գործով 26.12.2014 թ. որոշումը:

ռաջին ատյանի դատարանի կայացրած որոշման «կատարելագործումն է»[1]:

Հարկ է ընդգծել, որ վարչական դատավարությունը հետազոտող գիտնականները վերաքննությունը վարչական դատավարությունում հիմնականում բնորոշել են որպես լրիվ վերաքննություն կամ այս երկու տեսակների զուգակցմամբ գործող վերաքննություն:

Այսպես, ինչպես նշում է Տ. Ա. Կոմարովան, վերաքննիչ դատարանի կողմից վարչական դատարանի դատական ակտերի վերանայումը պետք է կատարվի ամբողջ ծավալով, և վերաքննիչ դատարանը չպետք է կաշկանդվի վերաքննիչ բողոքի հիմքերով ու հիմնավորումներով[2]:

Ռ. Մ. Մասալաջիուի կարծիքով՝ նյութական կամ դատավարական իրավունքի՝ վարչական դատարանի կողմից թույլ տրված խախտումների առկայությունը վերաքննիչ դատարանը պարզում է լրիվ ծավալով և կաշկանդված չէ վերաքննիչ բողոքի կամ բողոքի պատասխանի հիմքերով ու հիմնավորումներով[3]:

Տ. Դ. Ցուռգանը, առանձնացնելով քաղաքացիական և վարչական դատավարություններում վերաքննության ձևերի տարբերությունները, նշում է, որ վարչական գործերի լրիվ ծավալով վերանայումը վարչական դատավարությունում դատարանի ակտիվ դերակատարության («ex officio») սկզբունքի դրսևորումներից է[4]:

Ուշադրության է արժանի այն հանգամանքը, որ միջազգային փորձի ուսումնասիրությունը ևս ցույց է տալիս, որ վարչական դա-

---

[1] Տե՛ս **Борисова Е.А.,** Апелляция, кассация, надзор по гражданским делам, 2013, էջ 143:

[2] Տե՛ս **Комарова Т.А.,** К вопросу обжалования судебных актов в гражданском и административном судопроизводстве // Вестник сибирского института бизнеса и информационных технологий, 2015, № 4 (16), էջ 108-111:

[3] Տե՛ս **Масаладжиу Р.М.,** Апелляционное производство по административным делам: новые подходы и старые проблемы // Законы России: опыт, анализ, практика, 2016, № 5, էջ 31-37:

[4] Տե՛ս **Цурган Т.Д.,** Апелляционное обжалование по Кодексу административного судопроизводства Российской Федерации: преимущества новелл [Текст] // Право: современные тенденции: материалы IV Междунар. науч. конф. (г. Краснодар, февраль 2017 г.), Краснодар, «Новация», 2017, էջ 69-73:

տարանի դատական ակտերի վերանայումն իրականացվում է լրիվ վերաքննության կամ խառը վերաքննության ձևերով:

Այսպես, Գերմանիայի «Վարչական դատավարության մասին ակտի» 128-րդ հոդվածի համաձայն, վարչական վերաքննիչ դատարանը դատական ակտը վերանայում է վերաքննիչ բողոքում ներկայացված փաստական և իրավական հիմքերի սահմաններում նույն ծավալով, ինչ վարչական դատարանը: Դատարանը ընդունում է նաև նոր ներկայացված փաստերը և ապացույցները[1]:

Ռուսաստանի Դաշնության՝ 2015 թվականին ընդունված վարչական դատավարության օրենսգրքի 308-րդ հոդվածի համաձայն՝ վարչական վերաքննիչ դատարանը վարչական գործը վերանայում է լրիվ ծավալով և կաշկանդված չէ վերաքննիչ բողոքի կամ բողոքի պատասխանի հիմքերով ու հիմնավորումներով: Վերաքննիչ դատարանն ընդունում է նոր ապացույցներ, եթե դրանք ներկայացնողը հիմնավորում է վարչական դատարանում դրանք ներկայացնելու անհնարինությունը: Վարչական դատարան չներկայացված նոր պահանջները չեն կարող ընդունվել և քննվել վերաքննիչ դատարանի կողմից[2]:

Հատկանշական է, որ ՌԴ Գերագույն դատարանը, անդրադառնալով վարչական դատավարության օրենսգրքի այս նորմի մեկնաբանությանը, որով ամրագրվել է լրիվ ծավալով վերաքննության իրականացում, նշել է, որ այդ նորմից չի բխում կրկնակի քննություն իրականացնելու լիազորություն, ամեն դեպքում, վարչական վերաքննիչ դատարանը վերանայումն իրականացնում է վերաքննիչ բողոքի և դրա պատասխանի սահմաններում[3]:

Ուկրաինայի վարչական դատավարության օրենսգրքի 195-րդ հոդվածից բխում է, որ վարչական վերաքննիչ դատարանը վարչական դատարանի դատական ակտերը վերանայում է ներկայաց-

---

[1] Տե՛ս Code of administrative court procedure, Germany, 19.03.1991 թ.: https://germanlawarchive.iuscomp.org/?p=292:

[2] Տե՛ս Кодекс административного судопроизводства Российской Федерации, от 08.03.2015 N 21-ФЗ (ред. от 29.07.2017): http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_176147/:

[3] Տե՛ս О некоторых вопросах применения судами Кодекса административного судопроизводства РФ: постановление Пленума Верховного суда РФ от 27.09.2016, № 36 // Рос. газета, 2016, № 222:

ված վերաքննիչ բողոքի սահմաններում, սակայն կարող է դուրս գալ վերաքննիչ բողոքի սահմաններից, եթե հայտնաբերում է դատարանի կողմից թույլ տրված այնպիսի խախտումներ, որոնք ազդել են գործի ելքի վրա: Վերաքննիչ դատարանը կարող է ընդունել և հետազոտել ինչպես նոր ներկայացված, այնպես էլ դատարանի կողմից արդեն իսկ հետազոտված ապացույցները, եթե դրանց հետազոտումն իրականացվել է օրենսգրքի նորմերի խախտմամբ: Վերաքննիչ դատարանում չեն կարող ներկայացվել նոր հայցապահանջներ, որոնք վարչական դատարանում չեն ներկայացվել[1]:

Ամփոփելով վարչական դատավարությունում վերաքննության ձևի վերաբերյալ առկա տեսական մոտեցումները, ինչպես նաև միջազգային փորձը՝ կարելի է եզրահանգել, որ վարչական դատարանի դատական ակտերի վերանայումը, որպես կանոն, իրականացվում է լրիվ վերաքննության մոդելով կամ ոչ լրիվ և լրիվ վերաքննությունների տարրերի առկայությամբ՝ խառը վերաքննության միջոցով, որտեղ գերակայում են լրիվ վերաքննության տարրերը:

Ինչ վերաբերում է Հայաստանի Հանրապետությունում վարչական դատարանի դատական ակտերի վերանայման մոդելին, ապա անհրաժեշտ է քննարկել Օրենսգրքի՝ վերաքննության սահմաններին վերաբերող դրույթները, որոնք հանգում են հետևյալին.

1) Վերաքննիչ դատարանը դատական ակտը վերանայում է վերաքննիչ բողոքում ներկայացված պահանջի սահմաններում՝ ձեռնարկելով անհրաժեշտ միջոցներ բողոքն ըստ էության քննելու համար (144-րդ հոդվածի 1-ին մաս):

2) Վերաքննիչ դատարանն ընդունում է Օրենսգրքով կամ վարչական դատարանի սահմանած ժամկետում դատավարության մասնակցի կողմից վարչական դատարան չներկայացված ապացույցները, բացառությամբ այն դեպքի, երբ համարում է, որ դրանք գործի լուծման համար էական նշանակություն չունեն: Եթե դատավարության մասնակիցը չի հիմնավորում, որ վարչական դատարանում գործի քննության ժամանակ ապացույցը չի ներկայացրել իր կամքից անկախ հանգամանքներով, ապա դատական

---

[1] Տե՛ս Кодекс административного судопроизводства Украины, (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2005, № 35-36, № 37, էջ 446): https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15:

ծախսերը, անկախ գործի ելքից, սույն օրենսգրքի 60-րդ հոդվածի 11-րդ մասով սահմանված չափով հոգում է դատավարության այդ մասնակիցը (144-րդ հոդվածի 2-րդ մաս):

3) Վերաքննիչ դատարանում բողոքի քննության ժամանակ վարչական դատարանում հաստատված փաստն ընդունվում է որպես հիմք, եթե բողոքում այդ փաստը չի վիճարկվում, կամ վերաքննիչ դատարանն անհրաժեշտ չի համարում կրկին հետազոտել այն (144-րդ հոդվածի 3-րդ մաս):

Այսպիսով՝ Հայաստանի Հանրապետությունում ևս վարչական գործերով վերաքննության խառը տեսակն է գործում՝ լրիվ վերաքննության մոդելի հատկանիշների գերակայությամբ:

Միևնույն ժամանակ հատկանշական է Վճռաբեկ դատարանի կողմից վերոնշյալ դրույթների վերաբերյալ ձևավորված պրակտիկան: Այսպես՝ Վճռաբեկ դատարանը, անդրադառնալով վարչական դատավարությունում վերաքննության սահմաններին, արտահայտել է իրավական դիրքորոշում այն մասին, որ թեև վերաքննիչ դատարանը դատական ակտը վերանայում է վերաքննիչ բողոքում ներկայացված պահանջի սահմաններում՝ ձեռնարկելով անհրաժեշտ միջոցներ բողոքն ըստ էության քննելու համար, սակայն չի կարող սեփական նախաձեռնությամբ դուրս գալ առաջին ատյանի դատարանում գործի քննության շրջանակներից, մասնավորապես՝ կայացնել դատական ակտ այն իրավական և փաստական հիմքերով, որոնք առաջին ատյանի դատարանում քննության առարկա չեն դարձվել[1]:

Մեկ այլ որոշմամբ Վճռաբեկ դատարանը նշել է հետևյալը. «Բողոքարկվող դատական ակտը բեկանելու և գործը ստորադաս դատարան նոր քննության ուղարկելու, ինչպես նաև ստորադաս դատարանում գործի նոր քննության ծավալ սահմանելու վարչական վերաքննիչ դատարանի լիազորությունը բխում է Հայաստանի Հանրապետության դատավարական օրենսդրությամբ ամրագրված ոչ լրիվ վերաքննության հայեցակարգի բովանդակությունից. այն նպատակ ունի լրացնելու վերաքննության փուլում գործն ամբողջ ծավալով քննելու վարչական վերաքննիչ դատարանի

[1] Տե՛ս ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի՝ թիվ ՎԴ/3271/05/12 վարչական գործով 18.07.2014 թ. որոշումը:

իրավազորության բացակայությունը, կանխելու վարչական վերաքննիչ դատարանի կողմից որպես առաջին ատյանի դատարան հանդես գալու հնարավորությունը, ապահովելու դատական ատյանների միջև գործառութային կապերի տրամաբանական բնույթը, երաշխավորելու դատավարության մասնակիցների արդյունավետ դատական պաշտպանության իրավունքը»[1]:

Այսպիսով՝ քննարկվող որոշումների ուսումնասիրությունը թույլ է տալիս արձանագրել, որ «ex officio» սկզբունքի համատեքստում Վճռաբեկ դատարանի դիրքորոշումները խնդրահարույց են թվում:

Այս առումով՝ համակարծիք ենք այն գիտնականներին, ովքեր նշում են, որ Օրենսգրքում «ex officio» սկզբունքի ամրագրումն ինքնին ենթադրում է վարչական գործերով վերաքննության փուլում դատարանի ակտիվ դերակատարություն՝ լրիվ վերաքննության հատկանիշների առկայություն: Հակառակ դեպքում, իմաստազրկվում են այս սկզբունքի էությունը և դրա իրացումը վերաքննության փուլում:

Այժմ անդրադառնանք վերաքննության փուլում «ex officio» սկզբունքի՝ Օրենսգրքով ամրագրված դրսևորումներին առնչվող հիմնահարցերին:

Այդ սկզբունքի առաջին դրսևորումը Օրենսգրքի 144-րդ հոդվածի 1-ին մասով ամրագրված՝ Վերաքննիչ դատարանի կողմից դատական ակտը վերաքննիչ բողոքում ներկայացված պահանջի սահմաններում վերանայելու՝ բողոքն ըստ էության քննելու համար անհրաժեշտ միջոցներ ձեռնարկելու լիազորությունն է:

Նշված դրույթից կարելի է եզրահանգել, որ, ի տարբերություն քաղաքացիական դատավարության, տվյալ դեպքում Վերաքննիչ դատարանը կաշկանդված չէ վերաքննիչ բողոքի հիմքերով և հիմնավորումներով: Այնուամենայնիվ, վերաքննիչ բողոքում ներկայացված պահանջի սահմաններում վերանայում իրականացնելը որոշակի մեկնաբանման կարիք ունի, մասնավորապես՝ արդյոք բողոքում ներկայացված պահանջը վերաբերո՞ւմ է Վերաքննիչ դատարանի կոնկրետ լիազորության իրականացման պահանջին, այն

[1] Տե՛ս ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի՝ թիվ ՎԴ/0079/05/12 վարչական գործով 30.04.2015 թ. որոշումը:

է՝ դատական ակտը բեկանելու և փոփոխելու կամ դատական ակտը բեկանելու և գործը նոր քննության ուղարկելու և այլն:

Դատավարագետներ Է. Գ. Գամիդովայի և Ռ. Մ. Մասալաջիուի կարծիքով՝ վարչական վերաքննիչ դատարանի՝ վերաքննիչ բողոքում ներկայացված պահանջի սահմաններում վերանայում իրականացնելու դրույթը չի համապատասխանում իրավական որոշակիության պահանջներին և անհասկանալի է դատարանի ու գործին մասնակցող անձանց համար: Սակայն անհրաժեշտ է արձանագրել, որ բողոքի հիմքերով և հիմնավորումներով կաշկանդված չլինելու պայմաններում էլ Վերաքննիչ դատարանը վերանայում է կոնկրետ գործը և չի կարող հանդիսանալ գործի համար էական նշանակություն ունեցող բոլոր փաստերը հաստատող ու քննող դատարան, քանի որ այդ դեպքում Վերաքննիչ դատարանը կվերածվի առաջին ատյանի դատարանի[1]:

Հարկ է արձանագրել, որ Վճռաբեկ դատարանը ևս վերաքննիչ բողոքում ներկայացված պահանջի սահմաններում վերանայում իրականացնելու դրույթին տվել է հակասական մեկնաբանություններ:

Այսպես՝ Վճռաբեկ դատարանը գտել է, որ Վերաքննիչ դատարանը, բեկանելով դատական ակտը և գործն ուղարկելով նոր քննության, դուրս է եկել վերաքննիչ բողոքում ներկայացված պահանջի սահմաններից, քանի որ բողոքաբերը խնդրել է բեկանել դատական ակտը և փոփոխել այն[2]:

Վճռաբեկ դատարանը, անդրադառնալով Վերաքննիչ դատարանի կողմից վարչական դատարանի վարչական ակտն անվավեր ճանաչելու հիմնավորվածությանը և իր դատական ակտում վիճարկվող վարչական ակտի անվավերության ևս մի քանի հիմքեր նշելուն, որոնք, մասնավորապես, վերաբերում են վիճարկվող վարչական ակտի ընդունմանն ուղղված վարչական վարույթի ընթացքում առերևույթ թույլ տրված ընթացակարգային խախտումներին, գտել է, որ տվյալ դեպքում Վերաքննիչ դատարանը դուրս է ե-

---

[1] Տե՛ս **Гамидова Э.Г.,** Рассмотрение административных дел в порядке апелляции по кодексу административного судопроизводства Российской Федерации // Ленинградский юридический журнал, 2016, № 4 (46).

[2] Տե՛ս ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի՝ թիվ ՎԴ/4047/05/09 վարչական գործով 14.10.2011 թ. որոշումը:

կել վարչական դատարանի վճիռը վերաքննության կարգով վերանայման ենթարկելու օրենսդրորեն կանխորոշված սահմաններից, քանի որ իր դատական ակտի հիմքում դրել է այնպիսի իրավական և փաստական հանգամանքներ, որոնք Դատարանում քննության առարկա չեն դարձվել[1]:

Վճռաբեկ դատարանը մեկ այլ որոշմամբ նշել է, որ Վերաքննիչ դատարանը՝ որպես վերաքննություն իրականացնող դատական ատյան, պարտավոր է համապատասխան դատական ակտը վերանայել վերաքննիչ բողոքում ներկայացված պահանջի սահմաններում, ինչպես նաև վերաքննիչ բողոքի ըստ էության քննություն իրականացնելիս չպետք է դուրս գա վարչական գործի հարուցման հիմք հանդիսացող հայցադիմումի շրջանակներից[2]:

Հաշվի առնելով Վճռաբեկ դատարանի վերոգրյալ դիրքորոշումները՝ կարծում ենք, որ Վճռաբեկ դատարանը վերաքննության սահմանները վարչական դատավարությունում բնորոշելիս հիմք է ընդունել ՀՀ քաղաքացիական դատավարության մոտեցումները և հաշվի չի առել «ex officio» սկզբունքը: Ավելին՝ գտնում ենք, որ Վերաքննիչ դատարանին վերաքննիչ բողոքի հիմքերից ու հիմնավորումներից դուրս գալու հնարավորություն տալու պայմաններում այն չպետք է կաշկանդված լինի ներկայացված պահանջով և ինքնուրույն պետք է որոշի իր կողմից կիրառվող լիազորության տեսակը: Այս առումով տեղին է նշել, որ նույնիսկ քաղաքացիական դատավարությունում վերաքննիչ բողոքում ներկայացված պահանջը չունի որոշիչ նշանակություն:

Անդրադառնալով այս սկզբունքի իրացմանը վերաքննության փուլում՝ Վճռաբեկ դատարանը նշել է, որ Վերաքննիչ դատարանի որոշման մեջ վերաքննիչ բողոքի հիմքերը և հիմնավորումները շարադրելու նորմը ոչ միայն նշանակում է, որ Վերաքննիչ դատարանը կաշկանդված է վերաքննիչ բողոքի հիմքերով, այլ նաև նշանակում է, որ Վերաքննիչ դատարանը պարտավոր է քննության առարկա դարձնել վերաքննիչ բողոքում նշված բոլոր հիմքերը, ի պաշտոնե (ex officio) նշված հիմքերի շրջանակներում իրականաց-

---

[1] Տե՛ս ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի՝ թիվ ՎԴ/9692/05/13 վարչական գործով 02.12.2016 թ. որոշումը:

[2] Տե՛ս ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի՝ թիվ ՎԴ/2540/05/10 վարչական գործով 27.04.2012 թ. որոշումը:

նել քննություն, իր դիրքորոշումն ու եզրահանգումներն արտահայտել ներկայացված յուրաքանչյուր հիմքի վերաբերյալ[1]:

Մեկ այլ որոշմամբ Վճռաբեկ դատարանը, նշելով, որ Վերաքննիչ դատարանը պարտավոր էր կոնկրետ հանգամանքը պարզելու համար ձեռնարկել ողջամիտ միջոցներ, այսինքն՝ իրականացված քաղաքաշինական գործունեության նպատակների վերաբերյալ փաստերը պարզել ի պաշտոնե, գործն ուղարկել է վարչական դատարան նոր քննության[2]:

Հատկանշական է Վճռաբեկ դատարանի կողմից վերաքննության փուլում «ex officio» սկզբունքի իրացման կապակցությամբ արտահայտված այն դիրքորոշումը, համաձայն որի՝ գործի փաստական հանգամանքներն ի պաշտոնե պարզելու (ex officio) սկզբունքը վերաբերում է բացառապես գործի փաստական հանգամանքներն ի պաշտոնե պարզելուն, այլ խոսքով՝ կոնկրետ գործի լուծման համար անհրաժեշտ իրավաբանական փաստերի վերաբերյալ հնարավոր և հասանելի տեղեկություններ ձեռք բերելուն, և չի վերաբերում դատարանի կողմից սեփական նախաձեռնությամբ հայցի իրավական հիմքերը լրացնելուն, դատարանի նախաձեռնությամբ վեճի սահմաններից դուրս գալուն, ինչպես նաև սույն սկզբունքը վերաքննիչ դատարանին հնարավորություն չի ընձեռում սեփական նախաձեռնությամբ և ինքնուրույն լրացնելու վերաքննիչ բողոքի իրավական հիմքերը: Մինչդեռ միջազգային փորձի ուսումնասիրությունը ցույց է տալիս, որ Վերաքննիչ դատարանի կողմից «ex officio» սկզբունքի իրացումը չի կարող ուղղված լինել բացառապես գործի փաստական հանգամանքներն ի պաշտոնե պարզելուն, այլ ենթադրում է Վերաքննիչ դատարանի կողմից այս սկզբունքի բովանդակությունը կազմող դատավարական այնպիսի գործողությունների իրականացումը, որոնք իրենց էությամբ կիրառելի են նաև վերաքննության փուլում և չեն խաթարում վերաքննության էությունը: Ընդ որում՝ անհրաժեշտ ապացույցներ պահանջելը կարող է կիրառվել Վերաքննիչ դատարանի կողմից որպես «ex officio» լիազորություն, որի կապակցությամբ երկու մոտեցում է ենթա-

---

[1] Տե՛ս ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի՝ թիվ ՎԴ/2540/05/10 վարչական գործով 27.04.2012 թ. որոշումը:

[2] Տե՛ս ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի՝ թիվ ՎԴ/1346/05/10 վարչական գործով 24.05.2013 թ. որոշումը:

դրվում՝ Վերաքննիչ դատարանը կարող է ինքնուրույն պահանջել անհրաժեշտ ապացույցները կամ վարչական դատարանի կողմից այն չպահանջելու հիմքով գործն ուղարկել նոր քննության:

Ամփոփելով հարկ է արձանագրել, որ Վճռաբեկ դատարանի որոշումներում վերաքննության սահմանների և «ex officio» սկզբունքի իրացման կապակցությամբ ձևավորվել են հետևյալ մոտեցումները.

1) Վերաքննիչ դատարանը կաշկանդված է ոչ միայն վերաքննիչ բողոքում նշված պահանջով, այլև վերաքննիչ բողոքի հիմքերով ու հիմնավորումներով:

2) Վերաքննիչ դատարանն իր դատական ակտի հիմքում չի կարող դնել այնպիսի իրավական և փաստական հանգամանքներ, որոնք վարչական դատարանում քննության առարկա չեն դարձվել:

3) Վերաքննիչ դատարանը չի կարող դուրս գալ հայցի շրջանակներից:

4) Վերաքննիչ դատարանի կողմից «ex officio» սկզբունքի իրացումն ուղղված է բացառապես գործի փաստական հանգամանքներն ի պաշտոնե պարզելուն:

Կարծում ենք՝ վերոնշյալ եզրահանգումներին համաձայնելու պարագայում իմաստազրկվում են վարչական դատավարության՝ «ex officio» սկզբունքով պայմանավորված առանձնահատկությունները, և վարչական դատավարության նկատմամբ մեխանիկորեն կիրառելի են դառնում քաղաքացիադատավարական մոտեցումները: Այնուամենայնիվ, ի տարբերություն ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի, Օրենսգիրքը Վերաքննիչ դատարանին կաշկանդել է միայն վերաքննիչ բողոքի պահանջով, մինչդեռ Վճռաբեկ դատարանի կողմից լայնացվել է այդ սահմանափակումների շրջանակը:

Հիմք ընդունելով վերոգրյալը՝ վերաքննության փուլում «ex officio» սկզբունքի իրացման առանձնահատկությունների վերաբերյալ կարելի է կատարել օրենսդրական փոփոխություններ ենթադրող հետևյալ մոտեցումները:

1) Վերաքննիչ դատարանը պետք է կաշկանդված լինի ոչ թե վերաքննիչ բողոքում ներկայացված պահանջով, այլ հայցապահանջով:

2) Վերաքննիչ բողոքում նշված հիմքերն ու հիմնավորումներն ունեն կողմնորոշող և ոչ կանխորոշող բնույթ:

3) Վերաքննիչ դատարանը, անկախ բողոքում նշված լինելու հանգամանքից, պետք է ունենա վարչական դատարանի կողմից «ex officio» սկզբունքի պահպանումը ստուգելու պարտականություն:

4) Վերաքննիչ դատարանը, անկախ բողոքում նշված լինելու հանգամանքից, պետք է ունենա դատական ակտի անվերապահ բեկանման, ինչպես նաև գործի վարույթը կարճելու հիմքերի առկայությունը ստուգելու պարտականություն:

ОСОБЕННОСТИ РЕАЛИЗАЦИИ ПРИНЦИПА «EX OFFICIO» НА ЭТАПЕ АПЕЛЛЯЦИИ

Лилит Петросян

Аспирант кафедры гражданского процесса ЕГУ

Статья посвящена вопросам, связанным с реализацией принципа «ex officio» на стадии апелляции. Для определения проявлений данного принципа в работе нами анализируются вопросы полной и неполной апелляции в административном производстве, каждая из которых имеет характерные черты, позволяющие отграничить одну от другой. Анализ норм административно-процессуального права свидетельствует о наличии и сочетании отличительных признаков двух видов апелляции, что позволяет говорить о смешанной модели апелляции в административном производстве. Нами проанализированы пределы апелляционного разбирательства с учетом проявления принципа «ex officio» и предлагаются новые подходы к реализации данного принципа.

PECULIARITIES OF EXCERCISING EX OFFICIO PRINCIPLE AT THE STAGE OF REVIEWING THE ACTS OF ADMINISTRATIVE COURT

Lilit Petrosyan
PHD Student of the YSU Chair of Civil Procedure

The article is devoted to the issues of excercising ex officio principle at the stage of reviewing the acts of administratve court. As a result, for defining the manifestations of the following principle, the questions related to the full and partial appeal in administrative proceedsing are being discussed, both of which have certain characteristics allowing to differentiate them. The analyze of the norms of administrative court procedure indicates that the combination of two types of appeal-the mixed model of appeal, exists in the administrative court procedure. Furthermore, the author analyzes the limits of review by the administrative court of appeals and the manifestation of the ex officio principle and proposes new approaches for amending the code of Administrative Court procedure of RA.

Բանալի բառեր՝ *«ex officio» սկզբունք, վերաքննություն, լրիվ վերաքննություն, վերաքննիչ վարչական դատարան, վերաքննության սահմաններ:*
Ключевые слова: *принцип «ex officio», апелляция, полная апелляция, административный апелляционный суд, пределы рассмотрения.*
Key words: *ex officio principle, appeal, full appeal, administrative court of appeals, limits of reviewing the decisions of the administrative court.*